

השוחר פרק שני חולין

לה

עין משפט נר מצוה

צה א מיי פ"ח מהל' שאל אבות הטומאה הלכה יא:
צו ב מיי שם ה"י"ב: ופי' מהלכות מטמא משכב ומוטב הלכה ב':
צה ד מיי פ"ח מהל' שאל אבות הטומאה הלכה ב':
צז ה מיי שם ופי"ב שם הלכה ד':

שיטה מקובצת

א דאמרין ב' בתרא דיומא אל תטמאו בהם: **ב** ואי מדר' יונתן וכו': **ג** הוא דמיינתין לה והיא גופה: **ד** וקס"ד דכ"ש חולין: **ה** והא דאמרי' ב' ב"ש גבי והבשר לרבות: **ו** ג"ל דהאי מקשה סבר דטעמא דהאוכל שילשי הו' שני משום דכיון:

רבינו גרשום

אסור לאכול ומותר ליגע. כלומר אסור לאכול תרומה ומותר ליגע. אלא קודש מקודש בלבד. כלומר אם אכל שלישי של קדש מדרס לפרושים. כלומר טמאים לחכמים כנגדים שחן מושב חוב:

דליכא כוית צכדי אכילת פרס. דחיוז אוכל תרומה צטומאת הגוף לא הו' אלא כוית ואין שום אכילה כשיעור מנטרפת בין כוית לכל איסורין ובין ככותבת ליה"כ אם שהה מתחלת אכילת השיעור ועד סופה יותר מכדי אכילת פרס שכן נתנה תורה שיעור לשהיית אכילה צבית המנוגע שהקפידה תורה בשהיה צו שיעור אכילה לטומא בגדים ואותה אכילה נשתערה בחצי ככר של עירוב והיא ד' צ"אס ובזניד מן הדמע תבלי תרומה מונעטין וכי אכיל מן המקפה פרס לא אכל מן התבלין כוית עד דאלך מן המקפה טפי מאכילת פרס ובטפי לא מנטרף כוית ואין כאן אכילת תרומה צטומאה אכל ראשון ושני אין נאכל צניז הדמע דאפילו בחולין מהני שני (א) ועוד דשני פסיל ליה לתרומה דפתיכא ביה כך שמעתי. וקשיא לי מ"מ היכי ספיתין ליה מידי דפסיל לגופיה לתרומה והא מוזכר הוא מלפסול את גופו דאמרין א"ב צ"ח דיומא (דף פ:): אל תטמאו בהם ונטמאתם צ"ח מכאן לטומאת גוייה דאורייתא ואפילו למ"ד דרבנן איסורא מיהא איכא ועוד לישנא דהש"ס דפרין (גל:): ספיתין ליה מידי דפסיל ליה לגופיה משמע דלאו מתבלי תרומה פריין אלא מדספיתין ליה שלישי של חולין. וגי' דבחולין גרידא קאי רישא דמתניתין הראשון שבחולין כו' והשלישי נאכל אפילו הוא נזיד הדמע ונגע בשני לטומאה וה"ל שלישי מותר לאוכלו והא הכא כיון דנזיד הדמע הוא (י) על כרחין שנעשה על טהרת תרומה ויה"ל חולין שנעשין על טהרת תרומה ואי אמרת שיהיה פסיל גופא לתרומה ספיתין ליה להאי כהן מידי דפסיל לגופיה ואמי למוכל תרומה אצתריה. הנח לנזיד הדמע דליכא כוית צכדי אכילת פרס הלכך לאו חולין שנעשו על טהרת תרומה הוא דאמאי קרית ליה צטהרת תרומה משום תבלין דפתיכי ביה הגהו לית בהו כוית תרומה צכדי אכילת פרס דמקפה הלכך לא צעי למיכליהו צטהרת תרומה והו' להו חולין גרידי: **אסור לאכול.** בתרומה: **ומותר ליגע.** והיינו נמי כדעולא (לה): אלא דעולא איירי בשלישי דחולין שנעשו על טהרת תרומה ורבי יוחנן (א) איירי בשלישי דתרומה עצמה: ה"מ. דאמרין נפסל מלאכול דמשמע אכל מותר ליגע היכא דשלישי שאלך הו' חולין אכל תרומה לא ואי מדרבי צו: **אלא קדש מקודש.** אלא"כ היה שלישי של קדש מקודש דהאי שלישי (ב) עבדי רביעי בקדש מעלה היא דרבנן דהא גבי מעלות דחומר בקדש קמי' להו (תגינה דף כ:): **בה' מעלות אחרונות דאמרין התם (שם כא:):** דלית להו דררא דטומאה מדאורייתא וכי תקיפו רבנן בשלישי דקדש מקודש הוא דתקון. ואע"ג דמיינתין לה בק"ו ממחוסר כיפורים לאו ק"ו דאורייתא הוא דהא משלכתי דתרומה הוא דמיינתין (א) והיא גופה לאו כתיבה צהדיא ואסקמכתי בעלמא הוא דמע דהא גבי מעלות תנייה וק"ו דכוותיה אמרינן במסכת סוטה בפרק כשם (דף טו:): דאמרין ק"ו מאוכל דהא מחמת טבול יוס דעבדי רביעי בקדש והוא גופיה לאו מכתב כתיב ולא בק"ו אמי: **קדש מקודש.** קדש גמור שקדש גופו כגון צשר קרבן וחלות התודה שנשחט הזבח עליהם ומנחות שקדשו בכלי אכל שלישי של קדש המקודש בקדושת פה לא והכי מפרש צברייתא דמסכת טהרות צ"ב (ה"ד) וכיון דלא עבדי רביעי לא פסיל לגבירא וקס"ד חוכ"ש חולין שנעשו על טהרת תרומה: **והא לאו קדש מקודש הוא.** וקפסיל ליה לגבירא ואפילו שני נמי עבדי ליה: **טומאה היא אכל הקדש.** ושלישי ידידיה מספקין ליה בשני לגבי קדש ומש"ה פסיל לגבירא: **מדרס לפרושים.** הרי הן אכל פרושין כמדרס הזב דמטמא אדם והני נמי מטמו להו מדרבנן: **פרושים.** אוכלי חולין צטהרה:

(א) וצחיה לטו: (ב) וצחיה לטו: (ג) תגינה יח: (ד) תגינה יח: (ה) ויקרא יח: (ו) ע"כ על טהרת תרומה כ"ל (ז) כ"ל (ח) כ"ל: (ט) ממי לאו דגע בו. רש"ל (י) צ"ל חומר בקודש, (יא) צ"ל כ"ל ש"ה דף לה, (יב) ג"ל צ"ת שמאי דף מ: (יג) ונ"ע חוב' פסחים יט. ד"ה א"למא חוב' תגינה כג: ד"ה והא חוב' מנחות כה. ד"ה יא"ו חוב' זכחים לה. ד"ה ואפילו,

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ללכא כוית וכו' דאפי' בחולין מהני שני. י"ב פ"י כשנעשו על טהרת תרומה: (ב) ד"ה אלא וכו' דעבדי: (ג) תוב' ד"ה האוכל וכו' אכל אוכל שלישי: (ד) ד"ה אין ק"ו וכו' ל"י חנן דספ"ק דפסחים ואפי' רבי חיוב צ"ב אכל אמר ר' יוחנן דפליג:

הנהגות מהר"ב

א דהאוכל האוכל וכו'. דהא. י"ב ע"ן מהרש"א מהדורא בתרא שטון האמת וללא כתמת מהר"מ שם: **ב** בא"ד היט' אף חולין שנעשו על טהרת הקדש. י"ב ע"ן מהרש"א מהדורא בתרא והוא שם אלא מקומי:

מוסף רש"י

האוכל שלישי של תרומה עצמה. ויש שנעשו על טהרת תרומה. אסור לאכול ומותר ליגע. בתרומה, דלוי נעשה גופו אלא שלישי כמו המאכל שאכל אסור לאכול תרומה אכל מותר ליגע (בבב"ם טז:). מדרס. אב הטומאה לטמא אדם ולכל מדרס הזב שמטמא אדם ולכל מדרס (ויקרא טו) ואם אשר יגע במשכבו יבא בגדיו, לפרושי. לאוכלי חולין צטהרה (תגינה יח:): כלומר כשם שמדרס מטמא אדם ובגדים כך בגדי עט האין מדרס לפרושים (נדב יג:). לאוכלי תרומה. הניס, וכל אלו מעלות מדרסי טפרים שאמרו שאין שומרת טהרתן של אלו חסונה שמיה אלא אלו, ומתוך שהן אלו אכל אלו כאלו לא עמרוהו, גזרו בהן בגדיהן שמה יבשה בהן ושמו מה והרי הן מדרס הנדה (תגינה טז:).

אבל תרומה בנגיעה נמי אסור. אע"ג דאין עושה רביעי ה"א לאסור ליגע דגורין שלא יבא לאכול: **האובל** שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש מהור **לאובל** בקדש. כמו שאינו עושה רביעי והא דנקט אוכל ולא נקט מגע שאינו עושה רביעי אם נגע בקדש רבותא נקט א' דהאוכל חמור מנגע דהא אוכל את שלישי הו' שני לקדש וא"ת לענין מאי הו' שלישי כיון דאוכלו הו' טהור אפילו לאכול בקדש וגם אם נגע בקדש אינו עושה רביעי ונראה דנ"מ לבי הא

דמנן (דמניה) בפרק קמא דטהרות השרץ מטמא שלשה ופוסל אחד בקדש צהיח קדש אמרו בקדש מקודש כמו חלות תודה ורקיקי מיר שנשחט עליהן הזבח והמנחות שקדשו בכלי אכל חלות תודה ורקיקי מיר שלא נשחט עליהם אלא חזקת ומהנחות שלא קדשו בכלי אין לא קדש ולא בחולין אלא הרי הן כתרומה והשרץ מטמא בהן שנים ופוסל אחד והשתא לענין זה יש בהן שלישי דשזב אין שומטין עליהם הזבח ואין מקדשין המנחות בכלי דמו לא חזו לקדושת הגוף וא"ת רבי ינחק כמאלן לא כר"א ולא כרבי יהושע דלרבה צר צר חנה לרבי יהושע אין בהן שלישי כלל ולעולא הא דקאמר רבי יהושע שלישי שני לקדש א"היינו אף לחולין שנעשו על טהרת הקדש אי כר"א הא אמר שלישי שלישי וגי' דקס"ב רבי ינחק דר"א ורבי יהושע לא איירו אלא בשלישי של חולין שנעשו על טהרת תרומה שטהרתה טומאה היא אלא הקדש אכל אוכלין שלישי של חולין שנעשו על טהרת הקדש לאכול בקדש וא"ת תקשה ממניתיין דטהרות לרבי ינחק דקתני שלישי צטהרתה פוסל ופירשתי לעיל דאיירי בנעשה על טהרת הקדש וי"ל דמסקינן תנאי היא:

אין דבר בו' אלא קדש מקודש בלבד. מה שפירש צקונטרס רביעי בקדש מעלה דרבנן היא מוקתני לה צה' מעלות אחרונות צחומר בקדש דאמר התם דלית להו דררא דטומאה דאורייתא אין נראה דהא חשיב נמי צה' מעלות אחרונות כלי מנטרף מה שצטורכו לקדש וזירוף הו' דאורייתא לרבי (א) יוחנן דספ"ק דפסחים (דף יט:). ואפילו רבי חייא צר אצבא דפליג עליה התם ואמר זירוף דרבנן הוא הא איהו מוקי לה כר"ע ור"ע ס"ל שלישי בחולין דאורייתא וא"כ רביעי בקדש נמי דאורייתא דקרי כאן והצטר אשר יגע בכל טמא לא יאכל (א) והא דקרי רביעי בקדש בפרק (א) כל שעה (דף כה:). מעלה בעלמא לאו משום דהו' מדרבנן דהא צביח כפרו אוכל בקדשים קרי ליה נמי התם (א) מעלה אע"ג דהו' דאורייתא כדדרשינן בהערל (בבב"ם עד:). וקאמר נמי התם דהוצטר לרבות ע"ים ולבונה הו' מעלה ולקמן (דף לו:). מוכיח מיייה דחיבת הקדש דמכשרת דאורייתא והא דאמר בפי' (א) (כל הפסולים) (ובבב"ם דף לה) גבי והצטר לרבות ע"ים ולבונה לפסולא בעלמא לאו פסולא בעלמא דרבנן אלא למימר דלאו למלקות דלא יאכל מרבה ליה אלא ליפסל מהקרבא קאמר דמקבל טומאה ועלולם פסולה דאורייתא והא דאמר בפרק חומר בקדש (תגינה דף כא:): דה' אחרונות לית להו דררא דטומאה דאורייתא ר"ל ל"ג דאורייתא ואפילו גרסינן דאורייתא ה"פ דכה"ג בחולין ליכא דררא דטומאה דאורייתא דרחוק הוא מטומאה ומה שמדקדק צקונט' צפסחים דלא משכח רביעי בקדש למ"ד טומאת משקה לטמא אחרים לאו דאורייתא ואין אוכל מטמא אוכל דהיאך יכול לצבא לדי רביעי שרץ כלי וכלי אוכל ואוכל משקה הרי אין כאן אלא שלשה ואין זה קושיא דמשכחת ליה שפיר ע"י ע"ים ולבונה ואע"ג דר"ל מיבעי ליה לקמן אי מהני חיבת הקדש למימני ביה ראשון ושני ההוא אמורא דאמר צפסחים דאין אוכל מטמא אוכל סבר דמונין צו ראשון ושני

ור"ל סבר דאוכל מטמא אוכל: **בחולין** שנעשו על טהרת תרומה ואמאי הא לאו קדש מקודש הוא. י"ל דהאי מקשה סבר דטעמא ה' הוא דהאוכל שלישי שני הו' משום דכיון דלא נזהר לשומרו מליטמא וליגע בשני איכא לספוקי נמי דלמא נגע צראשון וסבר כעולא צדנעשו על טהרת הקדש נמי שלישי שני מהאי טעמא ולית ליה דטהרתה של תרומה טומאה היא אלא קדש אלא שמירת תרומה חשיבה לשמירה אלא קדש ורבי ינחק משני דוקא בשלישי הנעשה על טהרת תרומה הו' אוכלו שני דטהרתה טומאה היא אלא הקדש אכל שלישי הנעשה על טהרת הקדש הו' אוכלו וטהור לאכול בקדש כמו שאינו עושה רביעי ולדידיה תרומה טהורה נמי מטמאה קדש ולהכי קאמר מנח תימרא דממאי דשלישי שני אין להוכיח לפי צברת המקשה ומיימי מבגדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדש ואין נראה לו לחלק בין מדרסות לפירי ורצא משני דיח לחלק ולא חיישינן צפירי שמא נגע צמדרס י"ל: שמא

שמא

שמא